

4. A VÁNDORGYŰLÉSEK (KONGRESSZUSOK) ESEMÉNYEI

MAGYAR BIOFIZIKAI TÁRSASÁG XXI. KONGRESSZUSA

(Szeged, 2003. augusztus 24-27.)

A Magyar Biofizikai Társaság (MBFT) szokásos, kétévenként megrendezésre kerülő vándorgyűlését, ettől az évtől már "kongresszus" elnevezéssel, augusztus 24. és 27. között tartotta, Szegeden. A rendezvénynek a Szeged belvárosától néhány perces sétával elérhető Szegedi Biológiai Központ (SZBK) adott otthont. A kongresszus szervezését az SZBK Biofizika Intézetének munkatársai vállalták. A szervezőbizottság munkáját *Ormos Pál* akadémikus, az SZBK Biofizika Intézetének vezetője, az MBFT elnöke irányította. A szervezők a tudományos programok zavartalan lebonyolítása mellett gondoskodtak a város kulturális értékeinek megismertetéséről, valamint a jó hangulatú, kötetlen eszmecserek kialakulásának lehetőségeiről is.

A kongresszus vasárnap délután kezdte meg munkáját. Magyar Biofizikai Társaság elnöke, *Ormos Pál* akadémikus, a kongresszus elnöke köszöntötte a hazai biofizikával foglalkozó tudományos műhelyekből az SZBK nagytermében ez alkalomból összegyűlt kutatókat. Reményét fejezte ki, hogy a Szegeden rendezett találkozó - az előző konferenciákhoz hasonlóan - elősegíti a biofizika területén munkálkodó hazai szakemberek még fokozottabb együttműködését, a technikai lehetőségek hatékonyabb kihasználását és ezeken keresztül a biofizika tudományának fejlődését.

A hagyományokhoz híven, a nyitóünnepség keretei között került sor az Ernst Jenő Alapítvány által létesített Ernst Jenő-emlékérem átadására. Az emlékérmét az alapítvány kuratóriuma ez alkalommal *Györgyi Sándornak*, a Semmelweis Egyetem Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet nyugalmazott munkatársának, a MBFT korábbi főtitkárának ítélte oda, a Biofizikai Társaság keretein belül évtizedeken keresztül végzett eredményes munkájának elismeréseként. Az érmet az alapítvány kuratóriumának elnöke, *Tigyi József* akadémikus, a MBFT tiszteletbeli elnöke adta át.

A kongresszus tudományos témával foglalkozó nyitó előadását *Keszthelyi Lajos* akadémikus, a MBFT tiszteletbeli elnöke tartotta. Előadásában, a tudományos kutatásaiban egész pályafutása alatt kitüntetett szerepet játszó bakteriorodopszin fotocentrumának működésére vonatkozó legújabb ismereteket foglalta össze. A megnyitóünnepséget Szeged polgármesterének a kongresszus tiszteletére adott fogadása zárta.

Az egyes intézményekben folyó kutatások bemutatására, az egyéni, illetve a kollektív eredmények ismertetésére a kongresszus további napjain, az egymást követő előadás- és poszter-szekciókon került sor. A kutatók közötti személyes beszélgetésekre, tudományos eszmecserekre a poszter-szekciók mellett kiváló alkalmat szolgáltatottak a kávészünetek, a közös ebédek, illetve vacsorák az SZBK éttermében, valamint az intézet parkjában rendezett esti parti.

A biofizika, mint határterületi tudomány, szoros kapcsolatban áll a biokémiával, biológiával, fizikával, kémiával, élettannal, kórélettannal, immunológiával, matematikával és a számítástechnikával is. Nem meglepő tehát, ha a biofizikai kutatócsoportokban a fenti tudományágak képviselői szinte kivétel nélkül megtalálhatók, hogy az egyes jelenségeket, folyamatokat minél sokoldalúbban és alaposabban vizsgálhassák.

A biofizika határtudomány jellegének természetes következménye az is, hogy a kutatási témák rendkívül szerteágazóak, szinte minden tudományterülethez van kapcsolódási pontjuk. A témakörök sokirányú és szerteágazó jellege miatt minden területet áttekinteni szinte lehetetlen egy ilyen kongresszus során. A korábbi tapasztalatok is azt mutatták, hogy a kongresszus programjának összeállításakor célszerű egy-egy lendületesebben fejlődő, nagyobb érdeklődésre számot tartó területet kiemelni, és az előadásokat tematikusan úgy állítani össze, hogy az adott témakör hazai eredményeit, az aktuálisan kiemelt területen alkalmazott technikai lehetőségeket, illetve ezek fejlődését mutassák be a hallgatóságnak. Napjaink ilyen, világszerte nagy érdeklődésre számot tartó és rohamosan fejlődő kutatási területe a nanorendszerek biofizikája. A biológiai membránok dinamikusan változó tubuláris hálózatainak vizsgálata, a membránban ható erők feltérképezése, a nanocsövek kialakításában fontos szerepet játszó molekuláris motorok működésének felderítése, sejtszintű mozgások tanulmányozása, a DNS-molekulában, valamint a fehérjékben (például a vázizom működésében fontos szerepet játszó titin) fellépő különböző erő meghatározása napjaink kísérleti-technikai fejlettségi szintjén már megvalósítható. Az ilyen jellegű vizsgálatok a biológiai rendszerek fizikai működésének mélyebb megértését, a részletek jobb megismerését segíthetik elő. Egy másik fontos kutatási irány ezen a területen a nanorendszerek fizikai vizsgálati módszereinek fejlesztése. Mivel ezek a kutatási területek az utóbbi években hazánkban is megjelentek a palettán, és -nemzetközileg is elismert módon- folyamatosan fejlődnek, a MBFT Elnöksége úgy határozott, hogy a XXI. Kongresszus kiemelt témája a nanobiológia, illetve annak fizikai módszerekkel való tanulmányozása legyen. Az ezzel a témakörrel foglalkozó biofizikusok a kongresszus első munkanapján mutatták be a vizsgálatok elvégzéséhez alkalmas technikai eszközeiket, azok esetleges fejlesztési lehetőségeit, valamint a kutatások során kapott eredményeiket.

Ragaszkodva a hagyományokhoz és a vándorgyűlések eredeti célkitűzéseikhez, a hazai műhelyekben folyó egyéb biofizikai kutatások, mint például a membrán - valamint a benne kialakuló ionszatórnák biofizikája, a fehérjedynamika, a fotobiofizika, az élelmiszerfizika, az orvosi fizika, a sejtanalítika stb. újabb eredményeinek bemutatása sem maradhatott el a programból. Ezeket a területeket főként a harmadik és a negyedik napon elhangzó előadásokból, valamint a kiállított poszterekből ismerhette meg az érdeklődő közönség.

A kongresszus hagyományosnak számító eseményei közé tartozik a Biofizikai Társaság által kétévenként meghirdetett *Fiatal Biofizikus Kutató* pályázat eredményhirdetése és a díjak átadása is. A most kürt pályázatra már nyomtatásban megjelent tudományos közleményeket lehetett benyújtani. A háromtagú bírálóbizottság értékelése nyomán kialakult eredményt *Fidy Judit*, a Semmelweis Egyetem Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet vezetője, a bizottság elnöke ismertette.

Remélve, hogy munkájuk eredményeiről ők maguk részletesen beszámolnak a *Fizikai Szemle* hasábjain is, itt csupán a díjazottak nevét és a konferencián elhangzott előadásuk címét tüntetem fel, ezzel is szemléltetve a hazai biofizikai kutatások sokszínűségét.

Első díjat nyert *Galajda Péter* (Szeged, MTA SZBK, Biofizikai Intézet) és munkáját "A DNS-molekula csavarási tulajdonságainak vizsgálata optikai csipesszel" című előadásában foglalta össze. Második díjat két pályázó is kapott: *Gerencsér László* (Szeged, SZTE, Biofizikai Intézet), akinek előadása a bakteriális fotoszintetikus centrum protonátadási mechanizmusának gátlásával foglalkozott, valamint *Lakatos Melinda* (Szeged, MTA SZBK, Biofizikai Intézet), aki előadásában két retinál fehérje extrém körülmények között tapasztalható fotociklusáról beszélt. A harmadik díjat *Hajdú Péternek* (Debrecen, DEOEC, Biofizikai és Sejtbiológiai Intézet) ítélte a bizottság. Ő külföldi tanulmányútja miatt nem tartott előadást a konferencián.

Nagyszámú tudományos ismeretterjesztéssel foglalkozó publikációinak elismeréseként a bírálóbizottság különdíjjal jutalmazta *Bernáth Balázst* (Budapest, ELTE, Biológiai Fizika

Tanszék). Az ő konferencián elhangzó előadása "A tükrözési polarizáció szerepe a vízirovarok tájékozódásában" címet viselte.

A bizottság javaslatára dicséretben részesült még további három doktorandusz hallgató: *Böde Csaba* (Budapest, Semmelweis Egyetem, Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet), aki az alfa-krisztallin chaperon működésének szerkezeti perturbációk hatására bekövetkező változását vizsgálta, *Budai Marian* (Budapest, Semmelweis Egyetem, Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet), ő a morfinvázas vegyületek modellmembránokkal kialakuló kölcsönhatásait mutatta be, valamint *Szabó Zsófia* (Budapest, Semmelweis Egyetem, Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet), aki egy pórusképző anyag, a syringotoxin vörösvértestmembránra gyakorolt hatásáról beszélt a konferencia résztvevőinek.

Magyarország biofizikával foglalkozó kutatói közül körülbelül 120-an vettek részt a kongresszuson. A tudományterület fejlődését és népszerűségének növekedését mutatja, hogy szakterület elismert vezető személyiségei mellett a fiatal kutatók, a doktorandusz hallgatók és a tudományos diákköri munkába bekapcsolódó egyetemi hallgatók is szép számmal érkeztek a különböző intézetekből. A fiatal biofizikus kutatói pályázatra beküldött pályamunkák száma ugyancsak a biofizikai kutatások iránti nagyobb érdeklődést tükrözi a fiatalok körében. A konferenciára összesen 30 előadást és 55 posztert jelentettek be.

A magyar kutatók nemzetközi kapcsolatai révén - a hazai körkép mellett - bizonyos mértékig az európai (belga, bolgár, francia, holland, német, olasz, svéd, ukrán), az amerikai és a japán tudósok munkájába is betekintést nyerhettünk. A kongresszuson bemutatott tudományos eredmények részletes ismertetése természetesen nem lehet célja ennek a beszámolónak. Ezeket az információkat a kongresszus szervezői által kiadott összefoglaló, illetve a MBFT honlapján (<http://www.mbft.hu>) megtekinthető kivonatgyűjtemény tartalmazza.

(Megjelent: Fizikai Szemle 2003/10. 381. o.)

BÁRDOS-NAGY IRÉN

BESZÁMOLÓ A MBFT XXII. KONGRESSZUSÁRÓL

(Debrecen, 2005. június 26-29.)

A 2005. év június 26. és 29. között rendeztük meg a MBFT kongresszusát Debrecenben. A kongresszus technikai szervezését elsősorban Pusztai Magdi végezte a debreceni biofizikusok segítségével. A Debrecenbe látogató biofizikusok elszállásolása főleg az új, modern kollégiumban történt.

A tudományos program az DE OEC Elméleti Tömbjében zajlott le. A Kongresszuson 28 előadás hangzott el, és 42 poszter került bemutatásra. A Kongresszus tudományos programjának szervezésébe az MBFT különböző szekciói aktívan bekapcsolódtak. Az egyes szekciók 4-6 előadásból álló miniszimpóziumokat szerveztek. A szekciók közül az alábbiak szerveztek miniszimpóziumokat: Fotobiológiai, Sejtanalitikai, Membrán Biofizikai, Molekuláris Biofizikai, Ioncsatorna szekciók. A szekciók programján túl, két témát emeltünk még ki, a Molekuláris Modellezést, és a Nanotechnológiát. Ezekon kívül egy miniszimpózium keretében poszterekből kiemelt előadásokat hallgattunk meg. A MBFT tagságának visszajelzése alapján a tudományos program megszervezésének szerkezete beváltotta a hozzáfűzött reményeket, a kongresszuson elhangzott előadások érdekesek voltak és magas tudományos színvonalat képviseltek.

A Debreceni Egyetem 2005-ben átadott Élettudományi épülete a Biofizikai és Sejtbiológiai Int. otthona is.

Sikeresnek mondhattuk a kongresszus szociális programját is, a kongresszus résztvevői közül számosan megtekintették Munkácsy Mihály trilógiáját a debreceni Déry Múzeumban. A kongresszus nyitó fogadásán és a búcsúvacsoráján is meglehetősen aktív volt a MFBT tagságának részvétele.

Összességében elmondhatjuk, hogy 2005. év június 26. és 29. között egy sikeres MBFT kongresszus zajlott le Debrecenben.

GÁSPÁR REZSŐ SZÖLLŐSI JÁNOS
a kongresszus társelnökei

A MAGYAR BIOFIZIKAI TÁRSASÁG XXIII. KONGRESSZUSA (Pécs, 2009. augusztus 23-26.)

A PTE ÁOK Biofizikai Intézete 2009. augusztus 23. és 26. között Pécsen rendezte meg a Magyar Biofizikai Társaság XXIII. Kongresszusát. A kongresszus védnökei voltak Dr. Gábrriel Róbert, a PTE rektora, Dr. Páva Zsolt, Pécs város polgármestere, valamint Dr. Pálinkás József, az MTA elnöke. A kongresszust Dr. Závodszy Péter akadémikus, társaságunk elnöke nyitotta meg, a résztvevőket Dr. Páva Zsolt és Dr. Gábrriel Róbert köszöntötték a város és az egyetem részéről. A nyitó plenáris előadást Dr. Michael A. Ferenczy (Imperial College, London), az Európai Biofizikai Társaság („European Biophysical Societies’ Association”) elnöke tartotta.

A megnyitó ünnepség során Dr. Tigyi József akadémikus, az Ernst Alapítvány kuratóriumának az elnöke átnyújtotta Dr. Belágyi Józsefnek, a Biofizikai Intézet professzorának az Alapítvány Ernst Jenő díját. A díj két évente, a Magyar Biofizikai Társaság kongresszusán kerül kiosztásra.

A Társaság konferenciasorozata több mint négy évtizedes múltra tekint vissza, egyike a leggazdagabb hagyományokkal rendelkező magyarországi kongresszusoknak. Az idei pécsi esemény kiváló fórumot kínált arra, hogy különböző tudományterületek széles skáláján izgalmas ötletek cseréjét, illetve gondolatébresztő viták sorozatát folytassák le a résztvevő hazai és külföldi szakértők.

Dr. Závodszy Péter akadémikus, a Magyar Biofizikai Társaság elnöke megnyitja a kongresszust. Tőle balra Dr. Tigyi József akadémikus, jobbra Dr. Michael A. Ferenczy, az Európai Biofizikai Társaság elnöke.

Dr. Gábrriel Róbert, a PTE rektora köszönti a résztvevőket. Mellette Dr. Nyitrai Miklós, a kongresszus elnöke, és Dr. Páva Zsolt, Pécs város polgármestere.

A konferencia témáit öt, tudományos előadásokat tartalmazó szekcióba csoportosítottuk. Ezeket egészítették ki a konferencia szerves részét képező poszter bemutatók. A fiatal kutatók által bemutatott poszterek díjazásban részesültek, a díjakat Dr. Závodszy Péter és Dr. Tigyi József (a kongresszus tiszteletbeli elnöke) akadémikusok nyújtották át a kongresszust bezáró villányi látogatásunk során.

A konferenciának a Pécsi Akadémiai Bizottság 1884-ben épült, 2009-ben felújított és kibővített székháza, a korábbi Vasváry-villa adott otthont, a résztvevők legnagyobb meglepetésére.

Csoportkép a pécsi kongresszus résztvevőiről

Köszönjük a minket támogató cégeknek, Pécs Megyei Jogú Városnak, A Pécsi Tudományegyetemnek és a PAB Székháznak, hogy hozzájárultak ahhoz, hogy ilyen színvonalas konferenciát rendezhessünk városunkban. (A konferencia részleteit illetően bővebb információ a www.mbfj.aok.pte.hu oldalon található.)

NYITRAI MIKLÓS
a kongresszus elnöke

A MBFT VÁNDORGYŰLÉSEINEK (2001-TŐL KONGRESSZUSAINAK) HELYSZÍNEI ÉS ELNÖKEI

	196-	197-	198-	199-	200-	201-
0	-	-	-	-	-	-
1	1. Pécs Ernst Jenő	6. Pécs Tigyi József	11. Szeged Keszthelyi Lajos	16. Bp. Sztanyik B. László	20. Bp. Vicsek Tamás	(VIII.) Bp. EBSA Mátyus László
2	2. Debrecen Tóth Lajos	-	-	-	-	ElABioMici* Debrecen Csernoch L. (Panyi György)
3	-	7. Tihany Salánki János	12. Bp. Rontó Györgyi	XI. IUPAB Bp. Keszthelyi Lajos	21. Szeged Ormos Pál	24. (terv.) Veszprém Vonderviszt Ferenc
4	3. Bp. Várterész Vilmos	-	-	-	-	
5	-	8. Debrecen Damjanovich Sándor	13. Debrecen Berényi Dénes	17. Debrecen Trón Lajos	22. Debrecen Szöllősi János Gáspár Rezső	25. (terv.) Bp. Kellermayer Miklós
6	4. Bp. Tarján Imre	-	-	-	-	
7	I. közös MBFT ¹ - MBKT-MÉT Pécs ¹ Tigyi József	9. (közös) MBFT- MBKT-MÉT Pécs Tigyi József	14. Pécs Niedetzky Antal	18. Pécs Somogyi Béla	(2.) BRC Balaton- füred Zimányi László	
8	5. Szeged Szalay László	-	-	-	-	
9	-	10. Tihany Salánki János	15. Szeged Kispéter József Török Attila	19. Kecskemét Török Attila	23. Pécs Nyitrai Miklós	

* A Magyar Élettani-, Anatómus-, Biofizikai- és a Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaságok közös Konferenciájának (2012) ismertetése a 11. fejezetbeli hírek sorában található meg.